

La Humanitat

Any II : Núm. 202
Barcelona, 4 de juliol de 1932

Redacció i Administració: Ronda Sant Pere, 11, pral. : Telèfons 24646 i 24647
Impremta: Muntaner, 49 :: Telèfon 31518

Fundador LLUIS COMPANYS

CLIXÉS PARLAMENTARIS

DE L'ATEMPTAT A GASSOL.

—Se li dona massa importància. Heu llegit "Luz"? Crec que aquest diari està en el cert. L'incident va ésser dramatisat al Parlament.
—Voleu dir?
—Llegiu "Luz", Ho titula "El diputado catalán Ventura Gassol es objeto de una broma pesada". Després, en un pròleg, de cursiva, parla de "los cinco "majaderos" que han tratado de inferirle una molestia". Així és, en definitiva, i no altra cosa.
—Voleu dir?
—I es clar! O es penseu que es tractava d'assassinar-lo?
—Escolteu: No hi ha dret, i molt menys un diari republicà i madrileny de la ponderació i vàlua de "Luz". No hi ha dret. Comprenc que no són apropiats els moments per a inflar les coses i treure-les de to. Però tampoc poden silenciar-se ni desconèixer la seva gravetat simptomàtica. Aquestes audiències de tipus feixista ja es repeteixen massa sovint, i contra elles s'ha de reaccionar amb violència!
—Dieu que no es tractava d'assassinar-lo. Es veritat. Però tampoc d'ocasionar-li una molestia, sinó de cobrir-lo de ridícul i de sotmetre'l a una injúria.
—Home...!
—Evident! S'ha d'arrostrar la vida per a defensar la dignitat. Quan es topa amb un temperament digne, aquests casos se sap com comencen, però no com acaben. El de Matteotti va acabar amb tragèdia perquè es va resistir i va lluitar per a no ingerir una purga. El voler enfonsar un home sota el lloc a una veçació, i realitzar-ho amb covardia preparada i estudiada, cinc contra un, és una cosa revoltant i repugnant sense paliatius. I tractant-se d'un diputat a Corts la Cambra, el menys que pot fer, per la investidura del càrrec, és el que va fer: aclamar una proposició de protesta.
—Teniu raó... molta raó. Ara, que el ridícul Phan fet els altres.
—Veritat. Perquè Gassol és qui es va saber defensar...

EL DISCURS DE VALERA.

—Magnífic! Jo no em creia que Valera fos capaç d'això. Valera és un orador eloqüent i un dels homes més capacitats. Li esperen grans èxits parlamentaris. Per a mi és la primera figura del Partit radical-socialista. Cosa molt més densa i més àgil, d'una visió més enlairada que els actuals dirigents.
—No li mancaran, doncs, pedretes pel camí. Aquests se n'encarregaràn.
—No sigueu maliciós.
—Ja heu vist el que han fet amb Botella.
—El cas és diferent. Botella té grans condicions, però no li manquen defectes i li sobra ambició. Valera és modest, senzill.
—La Cambra va subratllar amb una gran ovació el seu discurs. Això és un bon símptoma per a l'Estatut.
—Els radicals no. Ells aplaudeixen amb preferència els que combaten l'autonomia. Es diuen autonomistes i federals, però quan es tracta d'aplicar-ho, es contradiuen. El cor d'ells va darrera dels vells tòpics...
—I si recordéssim textos i campanyes i declaracions!
—Sí, sí... Us diran que pensen igual. Ja va dir Azaña que hi ha gent que quan parla sembla que creu que els altres són zòmeps. Diran que pensen igual, i que són federals, molt federals. I tot seguit destacaran a Rey Mora que farà un discurs centralista i que defensa el criteri despòtic de l'Estat absorbent i de la sobirania del dret diví. Tot el contrari de la doctrina pimgaliana; el que més va jutegar Pi i Margall.
—Però... no tots han d'ésser així.
—Cert. Hi ha un nucli de diputats radicals que no són així, que no pensen d'aquesta manera. Però els altres quanyen. I... "Obras son amores y no buenas razones."
—Exacte!

EL FEDERALISME D'ALGUNES

—Jo sóc federal, molt federal.
—Sí, sempre vos ho hem sentit proclamar.
—Jo sóc molt autonomista.
—Sempre ho heu dit... Així, vosaltres, creieu que les regions poden pactar amb l'Estat. El federalisme és un pacte...
—Home!
—I que Catalunya ha de tenir l'ensenyament.
—Ah, això mai. Perquè jo sóc federal i...
—Haurà de tenir, doncs, l'ordre públic.
—Això mai! Es atemptat contra la unitat de la pàtria...
—I la legislació civil? I els tribunals? I l'oficialitat del català?
—Mai, tot això mai. Abans que tot la unitat sagrada de la pàtria...
—Però vos heu llegit a Pi i Margall? Coneixeu el seu programa?
—Sí, sí, però els programes són "paràbols".
—Ah!!

UN HOSTE ENUTJÓS

Quatre policies espanyols lliuren, a Cerbère, a la justícia francesa el bandit Pasqual Fusco

Pasqual Fusco, el malfactor italià que el dissabte va ésser lliurat a la justícia francesa, era un hoste molest i perillós per a la policia espanyola. Pasqual Fusco era un dels components de la banda del conegut Mancuer (que encara no ha estat detingut) i amb aquest i els anomenats Julia i Macini, detinguts els dos, assaltaren una estafeta de Correus, al barri de Sant Bernabé, de Marsella, del qual fet criminal en resultaren morts uns agents de policia. Mentre els altres tres malfactors portaven a cap l'atracament, Fusco, a. volant d'un automòbil amb el motor en marxa, els esperava per a fer-se escàpol. Però, en sentir els trets, perdé la serenitat i fugí sense que pogués ésser detingut. Visqué amagat, per Marsella, uns dies. A bord d'un veler, que feia el transport de verdures entre les Balears i aquell port, va ésser trobat, dies després, ja en alta mar. —Qui sou? —li preguntà el capità. —No em descobriu. No em lliureu a la justícia. Ja pagaré el que calgui. He tingut d'amagar-me en mig dels

embalums de la cala perquè la policia francesa no em detingués. —Per què en fugiu? —Perquè, cec pels gelos, he donat una punyalada a la meua amiga. Em cerquen... Si em deixeu desembarcar a Espanya treballaré i faré vida honrada. —Bé, bé. Ja veurem. El capità el va fer vigilar fins arribar a un port valencià, on el lliurà a la policia. De la novel·la explicada pel "políss" no se n'havia cregut un sol mot. Identificat el detingut, França va demanar la seva extradició. En ésser aquesta concedida pel Govern espanyol, Fusco va ésser traslladat a Barcelona, on estigué unes setmanes, per a desesperació de la policia i dels empleats de la presó. Dies passats, en fer-li un reconeixement la policia, va constatar que el detingut portava un braguier, malgrat no presentar hèrnia de cap mena. Registrat convenientment, va veure's que dins del braguier hi portava un revòlver carregat. —Què pensàveu fer? —li preguntaren.

—Escapar. I si no hagués pogut, matar-me. No vull anar viu a França. Ja sé el que m'espera. Des d'aquell dia es manà que se'l vigilàs estretament. Fruit d'aquesta vigilància va ésser que, dies després, se'l sorprengué, a la seva cel·la de la presó, a punt d'escanyar-se. Ja tenia la corda penjada dels barrots de la finestra. Davant d'això, va manar-se que fos emmanillat, i que les manilles no se li treguessin ni per a dormir. Mercès a aquestes precaucions, el dissabte la policia barcelonina va poder lliurar-lo a la francesa. Sortí Pasqual Fusco, aconduït pels agents senyors Andrade, Viñuelas, Garcia i Riu, en l'express de França del matí. A Cerbère l'esperaven dos inspectors de Marsella, que el coneixien personalment i l'identificaren; dos inspectors de París i el comissari de Montpellier, M. Fougaret, els quals, després d'acomplir les formalitats reglamentàries, es feren càrrec del detingut, aconduint-lo a l'express de Perpignan, que sortí de Cerbère a les 13:38. A l'estació fronterera s'havia establert un formidable servei de vigilància a les ordres del comissari M. Sala. Un dels que presenciaren el lliurament de Fusco, ens digué: —Sembla mentida que per un home petit i insignificant, com és l'italià Fusco, hagi estat mobilitzada tanta força. —No semblava terrible. —Ca! Més aviat donava la sensació d'un pobre infeliç.

L'alcalde de Madrid, senyor Pere Rico, que després de votar al Parlament a favor de l'Estatut de Catalunya, ha defensat la seva actitud al Saló de sessions de l'Ajuntament de la capital de la República

OBSERVACIONS

Comparació

Pels passadissos de la Cambra arribà a nosaltres el just comentari: "Ha estat més enèrgic, més dur, més concret Humbert Torres que no pas Carrasco Formiguera". Heus ací com queda palesat que per dir el que es vol dir, no cal trencar cap disciplina...

Del parlament d'Humbert Torres

Humbert Torres és espiritista convençut. Humbert Torres va definir magistralment el règim autònom. No va mancar, a la Cambra, qui suposà que el que parlava no era Humbert Torres, sinó l'esperit de Pi i Margall encarnat en ell...

Frase justa

Després del brillant parlament de Valera, sorgeixen els comentaris... Poden resumir-se en dir que el seu triomf va ésser reconegut per tothom. A l'Aiguader li sentirem el més encertat judici: "Ha definit el concepte que té Catalunya de la Revolució..."

El testimoni de Costa

Ferran Valera va recordar aquestes paraules de Costa: "España no es una unidad homogénea ni menos abstracta, sino diferenciada en miembros, que son unidades vivas a su vez". En sentir-les molts diputats aragonesos baixaren els ulls, com si cerquessin, per terra, una justificació...

PERILLS DELS AVENÇOS CIENTÍFICS

Com les radiacions que emplen l'èter pertorben la vida dels homes i de la terra

L'Ateneu Enciclopèdic Popular té anunciades per als dies 5, 7 i 12 de l'actual tres conferències sobre els següents temes: "Les emissions electromagnètiques (ràdio), causen estralls en la riquesa i en la salut humana?", a càrrec del senyor Enric Miquel Castells; "Quins estralls pot causar la ràdio i la T.S.H. a la riquesa del món?" a càrrec del senyor Enric Miquel Castells; "Com pot quebrantar la salut humana?" El tenir l'anunci d'aquestes conferències certa relació amb unes manifestacions que per telèfon ens féu determinada persona el passat dissabte i de les quals en donàvem compte en la nostra esmentada edició, hem volgut conèixer un avenç del que el conferenciant, senyor Enric Miquel Castells, pensava dir, havent-nos fet les següents manifestacions: —.....? —L'electricitat emesa ha anat modificant el règim de les pluges i estímulant el seu augment en forma que ha anat, aquests anys, plovent més aigua que no se'n ha evaporat de la terra i a més a més, en pluges de major volum, quedant l'atmosfera seca, la qual cosa explica les irregularitats de les temperatures que tendeixen a un règim cada dia major de fred i a la devastació de les seques, cada vegada més extenses. —.....? —A més a més, a base d'aquestes

teories, és possible que ara l'electricitat emesa faci que les pluges s'efectuïn damunt dels mars en perjudici dels continents, on cada dia serien més rares i de característiques de grans precipitacions i en àrees reduïdes de terreny en perjudici del regadiu de la terra. —.....? —Els desequilibris de la salut es divideixen en dos causes: la Microbiana i la Fisiològica. Els microbis van essent dominats per la Ciència Mèdica, però les malalties mentals, nervioses, diabètics, cardíacs i hepàtics creixen continuament i una acció elèctrica està indicada. L'electricitat emesa la podria causar, però a més a més, les ondes hertzianes en arribar a la capa d'Heaviside, molt enrarida, es poden transformar en raigs catòdics i aquests a la seva vegada, en raigs X, els més destructors de l'organisme humà, que a la vegada estimularien el desenvolupament del càncer. —.....? —Segons les teories modernes, els terratrèmols són descàrregues elèctriques en el subsòl de la Terra. L'electricitat emesa es pot calcular en uns cinc milions de kw. hora diaris i ara aquesta força no troba aplicació a l'atmosfera per la seva sequedat i s'aplica i s'amira aplicant en gastar-se en les sotragades sísmiques. Per l'estudi que he realitzat d'ençà de 1924 a agost de 1931 el món sofri un augment ininterromput de pluges torrencials i inundacions fantàstiques, època en la qual l'atmosfera acabà d'empobrir-se de vapor d'aigua. Des d'agost de 1931 les grans pluges han anat disminuint de 20 casos mensuals a 2, però en canvi els terratrèmols van augmentant en número. Si aquesta teoria és certa, els països víctimes de les sotragades sísmiques, s'han de preparar a sofrir-los en acció ininterrompuda i cada vegada major. —.....? —A la conferència exposo punts de vista originals sobre vulcanisme i a base també d'ésser ocasionats també per les corrents electro-magnètiques, però a Espanya tant els terratrèmols com els volcans, sortosament no ens preocupen. L'interessant per a Espanya és l'acció atmosfèrica per a l'Agricoltura. —.....? —A Amèrica i Asia, i a Itàlia a Europa, tindrà, sens dubte, interès l'estudi d'aquestes teories, que, confirmades, podrien portar a l'home a aconseguir fer desaparèixer aquests terribles fenòmens dels països civilitzats del globus. —.....? —Diverses personalitats científiques de Barcelona han llegit ja aquest treball. L'opinió dominant és que s'hauran d'estudiar aquestes teories i continuar la marxa dels esdeveniments fins arribar a conclusions definitives negatives o afirmatives.

"Los republicanos pueden ser tanto o más detestables que los monárquicos. Lo serán, y no podrán menos de serlo, siempre que no empuen por destruir la omnipotencia del Estado; siempre que no aseguren sobre bases sólidas la libertad y la autonomía de todos los grupos de que la nación se compone; siempre que, como dijo Salmerón, la vida que hoy va del centro a la circunferencia, no parta de la circunferencia al Centro. Esto, esto, es lo principal; lo accesorio es la República."

F. Pi Margall
"El Nuevo Régimen", 1894

—Mira, noia, que has perdut la creu...
—No. Me la he tret, perquè he flirtejat amb En Pere, que és anticlerical.

Qui es el que provocà l'incendi de les escoles de Berlín?

Berlín. — D'algun temps ençà, gal·rebé a diari, el foc fa la seva aparició en diverses escoles de Berlín. Els bombers han notat que aquests incendis, són tots ells provocats i, fet curiós, per la mateixa mà. En algunes escoles en les quals el foc ha pogut ésser apagat a temps, s'ha trobat dibuixat a les pizarres de les classes, un vaixell en el qual estan escrits aquests mots: "Front Roig. Tot ha de cremar". La policia no ha pogut encara descobrir l'autor o els autors d'aquests vandàlics fets. No seria estrany que es tractés d'un desequilibrat que per aquest procediment volgués atreure vers ell l'atenció del públic.